योक्रं मथनरज्जुं ॥ १८ ॥ योक्रंसर्पः मथनरज्जुभूतःसर्पः वमंतइतिपुंस्त्वमार्षं अति अतिशयितंविषं ॥ १९ ॥ उत्पपातेति ततइत्यादिः शिलादशनादित्यर्थः दष्टशिलाखंडाएव महाविषरूपंभूत्वा उत्पपात ॥ २० ॥ २१ ॥ प्रभुर्महादेवः ततः महादेवप्रादुर्भावानंतरं ॥ २२ ॥ स्मितंकृत्वा छलेनविषदानात्स्मितं ॥ २३ ॥ यत्यतोभवान्सुरा

ततोनिश्चित्यमथनंयोक्रंकृत्वाचवासुकिं॥ मंथानंमंदरंकृत्वाममंथुरमितौजसः॥१८॥ अथवर्षसहस्रेणयोक्रसर्पशिरांसिच॥ वमंतोतिविषंतत्रददंशुर्दशनैःशिलाः॥ १९ ॥ उत्पपाताग्निसंकाशंहालाहलमहाविषं॥ तेनदग्धंजगत्सर्वंसदेवासुरमानुषं॥ २० ॥ अथदेवामहादेवंशंकरंशरणार्थिनः॥ जग्मुःपशुपतिंरुद्रंत्राहित्राहीतितुष्टुवुः॥ २१ ॥ एवमुक्तस्ततोदेवैर्देवदेवेश्वरःप्रभुः॥ प्रादुरासीत्ततोऽत्रैवशंखचक्रधरोहरिः॥ २२॥ उवाचैनंस्मितंकृत्वारुद्रंशूलधरंहरिः॥ दैवतैर्मथ्यमानेतुयत्पूर्वंसमुपस्थितं ॥ २३॥ तत्त्वदीयंसुरश्रेष्ठसुराणामग्रतोहियत्॥ अग्रपूजामिहस्थित्वागृहाणेदंविषंप्रभो ॥ २४ ॥ इत्युक्त्वाचसुरश्रेष्ठस्तत्रैवांतरधीयत॥ देवतानांभयंदृष्ट्वाश्रुत्वावाक्यंतुशार्ङ्गिणः॥ २५॥ हालाहलंविषंघोरंसंजग्राहामृतोपमं॥ देवान्विसृज्यदेवेशोजगामभगवान्हरः॥ २६॥ ततोदेवासुराःसर्वेममंथूरघुनंदन॥ प्रविवेशाथपातालंमंथानःपर्वतोत्तमः॥ २७ ॥ ततोदेवाःसगंधर्वास्तुष्टुवुर्मधुसूदनं॥ त्वंगतिःसर्वभूतानांविशेषेणदिवौकसां॥ २८॥ पालयास्मान्महाबाहोगिरिमुद्धर्तुमर्हसि ॥ इतिश्रुत्वाहृषीकेशःकामठंरूपमास्थितः॥ २९ ॥ पर्वतंपृष्ठतःकृत्वाशिश्येतत्रोदधौहरिः॥ पर्वताग्रंतुलोकात्माहस्तेनाक्रम्यकेशवः॥ ३० ॥

णामग्रतः ॥ तेषांमध्येश्रेष्ठइत्यर्थः ॥ २४ ॥ सुरश्रेष्ठः विष्णुः ॥ २५ ॥ अमृतोपमंयथाभवतितथा संजग्राहेत्यन्वयः ॥ पूर्वंदेवैषुमथनसहायतयास्थितोपि विषपानानंतरं तत्पीडयातांस्त्यक्त्वाजगामामृतकुंडमितिशेषः ॥ २६ ॥ मंथानः पर्वतोत्तमःमंदरः ॥ २७ ॥ २८ ॥ कामठं काच्छपं ॥ २९ ॥ शिश्ये स्थितवान् ॥ जलाशइत्यादौस्थित्यर्थस्यशेतेर्दर्शनात् ॥ ३० ॥